

Kadernota 2027

Asten mooier en leefbaarder maken voor al haar inwoners, dat is het doel wat we als PGA hebben.

PGA Speerpunten

De volgende speerpunten zijn voor ons dan ook essentieel, ook bij de keuzes in de kadernota:

1. Gelijke kansen voor iedereen: Iedereen moet mee kunnen doen in Asten. De kwetsbaren mogen niet de dupe worden van de bezuinigingen; armoedebeleid en aandacht voor laaggeletterdheid blijven hoog op onze agenda staan;
2. Een betaalbare woning voor alle inwoners: De behoefte aan woningen blijft groot maar we worden bij de realisatie geremd door netcongestie. Des te belangrijker is dat de woningen die we bouwen ook passend zijn, dat we de juiste huizen bouwen;
3. Een gezonde leefomgeving: We moeten niet alleen aandacht hebben voor gezonde lucht en voor het terugdringen van de stikstofbelasting maar voor een gezonde woonomgeving voor eenieder die in Asten woont of werkt. Nu de gevolgen van klimaatverandering steeds duidelijker worden, blijkt het essentieel dat de vergroening doorgaat. Met name in de – nu nog versteende – centrumgebieden.

Beleid voeren als gemeente wordt steeds moeilijker, de kosten nemen toe zonder dat we hiervoor afdoende middelen krijgen. We dachten dat we goed op weg waren met het project 'Asten in Balans' maar helaas blijkt dat dit niet genoeg is. De noodzakelijke bezuinigingen kunnen we niet geheel aan externe oorzaken toeschrijven, het is namelijk onze taak als bestuurders om vooruit te kijken, te anticiperen en dan verstandige besluiten te nemen. Te voorziene uitgaven moeten we reëel inschatten en op basis hiervan moeten we begroten. Helaas is dit, ondanks waarschuwingen van de PGA, voor de exploitatie van het Kwartier in ieder geval niet goed gelopen.

Gelukkig zien we in de kadernota dat het college aandacht blijft houden voor de hulpbehoevenden in onze gemeente, daarbij geholpen door de AZWA-gelden.

We zijn blij dat CDA, VVD en D66 stappen hebben gezet om Nederland van het stikstofslot te halen, om actief aan de slag te gaan met oplossingen voor PAS-melders en om toe te werken naar een duurzame balans tussen landbouw, natuur, water en economie. Die duidelijkheid is hard nodig. Jarenlang is de noodzakelijke besluitvorming uitgesteld, waardoor zowel boeren als woningbouw, ondernemers en natuur in onzekerheid zijn gebleven.

Positief vinden wij dat de problematiek in de breedte wordt benaderd. Het gaat niet alleen over stikstof, maar ook over waterkwaliteit en toekomstbestendige landbouw. Daarbij krijgen agrariërs de ruimte om zelf te bepalen welke maatregelen het beste passen bij hun bedrijf om de gestelde doelen te behalen.

Gelukkig sluit het kabinet aan bij de bestaande gebiedsprocessen. Met de aanpak via Novex De Peel blijven niet alleen natuur en water, maar ook de economische ontwikkeling en de leefbaarheid van onze dorpen onderdeel van de gebiedsaanpak. Het is dan ook een goede zaak dat het college zich aan NOVEX De Peel heeft gecommitteerd.

Reactie PGA op kadernota:

De reactie geven we per programma, daarbij zullen we onze reactie beperken tot de belangrijkste zaken.

Bestuur en Veiligheid:

Dat er een hogere bijdrage voor de VRBZO nodig zou zijn, dat is duidelijk. Echter vragen wij ons wel af of we die 130.000 euro meerkosten aan microsoft-licenties niet beter kunnen gebruiken door dit geld te investeren in Europese of open-source oplossingen.

Ruimtelijk domein:

Ten aanzien van het beleid rond urgentieverklaringen zien wij niet waarom de kosten moeten verdubbelen. Het voert echter te ver en het is te vroeg om hier nu op in te gaan aangezien deze wijziging pas afgelopen week door de eerste kamer is gekomen.

Ten aanzien van de verbetering van de fietsroute Asten-Helmond vragen wij ons af of dit niet deels uit het Beethovengelden of uit het A67-restbudget zou moeten worden gefinancierd. Dit aangezien in het grotere plaatje van het MMMP ook een vervoershub in Asten wordt opgezet. Nu lazen we wel dat de provincie een buslijn vanuit Asten naar ASML wil financieren en eerder is al gesproken over een buslijn via Gemert naar Den Bosch over Asten maar wat we, zoals vaker aangegeven, nog missen is een volwaardige verbinding naar Deurne. Heeft het college wel genoeg grip op de Astense rol in de regionale mobiliteit vragen wij ons af, en hoe ziet die rol eruit?

Ten aanzien van inzet van de CDOKE-gelden hebben we verleden jaar hiermee ingestemd en wel het verzoek gedaan om na een jaar te horen welke klimaatmaatregelen niet zijn uitgevoerd. Nu geeft het college aan dat door de inzet van deze draaiknop niet alleen projecten niet zijn uitgevoerd maar wordt de suggestie gewekt dat de formatieplaatsen op termijn komen te vervallen. Hoe verwacht het college dan op termijn haar reguliere taken uit te kunnen voeren, nog afgezien van de doelstellingen uit het klimaatakkoord c.q. de RES?

Eerder hebben we gesproken over de gevolgen van netcongestie, dat we daardoor de komende 10 jaar niet kunnen bouwen. Wij willen voorstellen om een deel van het bedrag wat nu is vrijgekomen vanuit de realisatiestimulans te gebruiken voor onderzoek naar het realiseren van meer energieneutrale woonwijken. En aangezien meer gemeenten met deze uitdaging zitten lijkt het ons verstandig dit project gezamenlijk op te pakken. We mogen trots zijn dat we een van de slimste regio's in de wereld zijn, als iemand dit kan dan zijn wij het.

Ten aanzien van de wensen uit het coalitie-akkoord kunnen wij natuurlijk instemmen met een investering in speelvoorzieningen (maar laten we dit dan ook gewoon speelbeleid noemen). Wel zijn wij van mening dat bij de aanleg of vervanging van speelvoorzieningen niet automatisch gekozen moet worden voor nieuwe speeltoestellen met alle bijkomende certificeringen. Natuurlijke speelplekken bieden minstens vergelijkbare mogelijkheden voor bewegen en scoren zelfs beter op creativiteit, fantasierijk spel en contact met de natuur. Daarnaast dragen zij bij aan klimaatadaptatie en biodiversiteit en kennen zij vaak lagere structurele beheer- en onderhoudskosten.

Het college stelt voor om structureel 30.000 euro extra te gaan gebruiken voor onderhoud van de buitenruimte. Als er dan toch keuzes gemaakt moeten worden, dan zou dit niet onze keuze zijn. Sterker : wij willen voorstellen om draaiknoppen 9 en 10 deels in te zetten en hiermee 30.000 euro structureel te besparen. Dat zal dan tot gevolg hebben dat het aantal inheemse veldbloemen toeneemt, dat zien wij als een positief bijeffect.

Sociaal domein

De inzet op schuldhelpverlening en automaatje achten wij noodzakelijk. En we zijn blij dat het college ook tot de conclusie is gekomen dat het niet-indexeren van de samenwerkingspartners in feite een keiharde bezuiniging zou zijn die deze partners niet kunnen dragen. Deze voeren niet alleen taken uit omdat we ze als raad leuk vinden maar omdat deze taken nodig zijn voor een leefbaar Asten. En dat geldt ook voor de versterking van het verenigingsleven.

Tsja, en dan komen we bij de hete aardappels, het Kwartier en de binnensportlocatie.

Ten aanzien van het Kwartier vragen wij ons af waarom, terwijl het bestuur nog werkt aan een plan van aanpak voor een duurzame exploitatie, de structurele subsidie al verhoogd wordt? Het lijkt ons logischer om, alvorens een subsidiebedrag structureel in de begroting op te nemen, dit plan van aanpak af te wachten. Lopen we hiermee niet vooruit op de conclusies, we moeten voorkomen dat we later dit jaar de discussie rond het Kwartier af gaan doen met "het voldoet aan de kaders van de raad". Want dat is natuurlijk wel het risico wat we lopen door deze manier van behandelen van de kadernota.

En ten aanzien van de Schop, er worden drie scenario's onderzocht die op basis van de eerdere voorstellen qua orde-grootte een vergelijkbare jaarlijkse last zouden hebben. Maar als we het geld voor twee van die varianten extern moeten lenen, dan worden de kapitaallasten feitelijk een stuk hoger. Of hebben we dit verkeerd begrepen?

Zijn in de eerder gepresenteerde jaarlijkse lasten de financieringskosten verwerkt of moeten de kosten voor de varianten nog worden opgehoogd met rentekosten? Dat geeft een heel ander beeld. En dan hebben we hierbij de risico's die samenhangen met een te rooskleurige begroting, zoals we ook bij het Kwartier gezien hebben, nog niet meegenomen.

Financiën, control en economie:

Voorjaar 2025 hebben we de motie 'Meer taken, meer knaken' aangenomen maar helaas zijn de effecten hiervan nog niet zichtbaar. PGA maakt zich sterk voor een eerlijke financiering van gemeentes, we moeten voldoende middelen krijgen om maatschappelijke taken op een verantwoorde, duurzame en rechtvaardige manier uit te voeren — waarbij ruimte blijft voor lokaal maatwerk.

Het kabinet van CDA, VVD en D66 maakt nog weinig aanstalten om de lasten eerlijk te verdelen. Ondermeer dit rijksbeleid dwingt ons tot bezuinigingen; met het risico dat de kwaliteit van voorzieningen en zorg onderuit gehaald wordt. De aftopping moet eraf, niet alleen om de ambities van onze raad waar te maken maar ook om onze gemeentes leefbaar te houden. Wij willen onze bestuurders en collega-raadsleden dan ook nogmaals oproepen om hun invloed te laten gelden bij hun moederpartijen.

Aanzet tot begroting

Op basis van de kadernota ligt er voor komende jaren, of in ieder geval voor komend jaar, een opgave van 1,6 miljoen. Het college stelt voor om te beginnen met een dekking van 8,5 ton uit de algemene reserve.

Met ons voorstel voor de bestemming van de realisatiestimulans neemt de algemene reserve toe, wat weer ruimte geeft om dit bedrag wat te verhogen. Maar veel effectiever zou zijn om allerlei kosten die nu als structureel staan ingeboekt opnieuw te beoordelen, zouden deze niet beter uit incidentele middelen betaald kunnen worden? Zo willen we het college (en het ambtelijk apparaat) uitdagen om creatief hiermee om te gaan. Te denken valt hierbij misschien aan de Peelmanagers (inmiddels in meervoud, waar het vorig jaar nog in enkelvoud was). En als de landelijke overheid maatregelen uitstelt waardoor wij bezuinigingen niet kunnen realiseren, is dit dan eigenlijk niet een incidentele tegenvaller?

De hogere structurele subsidie voor het Kwartier lijkt ons voorbarig, maar realistisch gezien zal er wel geld bij moeten. Het vanaf 2030 opnemen van 955.000 voor de binnensport-locatie zouden wij naar beneden bijstellen

Tot slot

Wij blijven van mening dat ons college zich veel steviger moet inzetten voor onze inwoners om deze onrechtvaardige bezuinigingen van het Rijk aan te vechten. Dat gezegd hebbende, wensen wij het college en het ambtelijk apparaat veel wijsheid en geluk bij het voorbereiden van de begroting later dit jaar. Wij zijn benieuwd wat voor oplossingen gevonden worden.

Fractie PGA

Bas van den Bosch
Marianne van de Ven - Meulendijks
Rob Hikspoors
Ingrid Welten
Floris v.d. Moosdijk